नव्हते.

कलाकार फक्त रंगमंचाला वाहून घेत होता. नाटककार चांगली नाटके लिहीत होते व ती रंगमंचावर सादर करणाऱ्या अनेक ख्यातनाम संस्था होत्या. पण हे दृश्य पालटल आहे.

समांतर रंगभूमीवर आलेली नाटके पहाता, ती प्रेक्षकांच्या पसंतीला उतरलेलीही पाहता, अगदीच निराश होण्यासारखी परिस्थिती नाही. फक्त सातत्याने चांगली सशक्त नाटके लिहिण्याची, सादर करण्याची, थोडा मोह बाजूला ठेवून कलाकारांनी वेळ देण्याची गरज आहे. प्रेक्षक येतील, जरुर येतील थोडा काळ झगडावं लागेल हे निश्चित.

व्यावसायिकांना सरसकट अनुदान देऊन हा प्रश्न सुटेल असं मला अजिबात वाटत नाही. त्याने प्रेक्षक थिएटरकडे वळतील का? अनुदानाने चांगली नाटके प्रेक्षकांना कमी तिकीटात दाखवली जाणार आहेत का? अनुदान दिल की शासनाला वाटतं आपण आपल्या कर्तव्यातून मोकळे झालो. त्यापेक्षा एखादी नवीन संस्था असेल व सशक्त नाट्यसंहिता, चांगला दिग्दर्शक, कलावंतासकट नाटक सादर करणार असेल तर स्वतंत्रपणे या गोष्टींचा विचार होऊन अशा नाटकांचे प्रयोग जास्तीत जास्त व्हावेत यासाठी विशिष्ट नाटकांसाठी अर्ज मागवून त्यातून निवड करुन होणाऱ्या प्रयोगासाठी संहितेबरोबर रुपरेषा मागवून त्या त्या नाटकापुरते अनुदान दिले जावे. संगीत नाटक अकादमी, एन.एफ.डी.सी. वगैरे संस्था असंच सरसकटीकरण टाकून केवळ ज्येष्ठता तेवढी न पाहता, वैयक्तिक आणि विशिष्ट प्रपोजल्सचा विचार करतात.